

Σύντομα περιεχόμενα

<i>Αναλυτικά περιεχόμενα</i>	9
<i>Λίστα εικόνων και πινάκων</i>	
<i>Λίγα λόγια για τον συγγραφέα</i>	
<i>Προλογικό σημείωμα και ευχαριστίες στην ελληνική έκδοση</i>	
<i>Πρόλογος</i>	
<i>Ξενάγηση στις σελίδες του βιβλίου</i>	
<i>Υποστηρικτικό υλικό διδασκαλίας και μελέτης</i>	
<i>Ευχαριστίες συγγραφέα</i>	
<i>Ευχαριστίες εκδόσεων Pearson</i>	
1 Εισαγωγή.....	
2 Εαυτός και ταυτότητα.....	
3 Έλξη και σχέσεις.....	
4 Απόδοση.....	
5 Εξηγητικός (συν)ομιλιακός λόγος.....	
6 Αλλαγή στάσεων και πειθώ.....	
7 Στερεότυπα και προκατάληψη.....	
8 Φιλοκοινωνική συμπεριφορά.....	
9 Επιθετικότητα και διομαδική σύγκρουση.....	
10 Κοινωνική επιρροή και ενδοομαδικές διαδικασίες.....	
11 Επικοινωνία και αλληλεπίδραση.....	
<i>Γλωσσάρι</i>	
<i>Βιβλιογραφικές αναφορές</i>	
<i>Ευρετήριο ονομάτων</i>	
<i>Ευρετήριο βασικών όρων</i>	

Αναλυτικά περιεχόμενα

Λίστα εικόνων και πινάκων
 Λίγα λόγια για τον συγγραφέα
 Προλογικό σημείωμα και ευχαριστίες στην ελληνική έκδοση
 Πρόλογος
 Ξενάγηση στις σελίδες του βιβλίου
 Υποστηρικτικό υλικό διδασκαλίας και μελέτης
 Ευχαριστίες συγγραφέα
 Ευχαριστίες εκδόσεων Pearson

1 Εισαγωγή

Εισαγωγή
 Επισκόπηση κεφαλαίου

1.1 Δύο πτυχές της κριτικής σκέψης

Κριτική βιβλιογραφία
 Κριτική σκέψη στην κοινωνική ψυχολογία

1.2 Η εμφάνιση και η ανάπτυξη της κοινωνικής ψυχολογίας – μια συμβατική ιστορική αναδρομή και ορισμένα μη συμβατικά προβλήματα

Πλαίσιο 1.1 Μια εκδοχή για τη γένεση της κοινωνικής ψυχολογίας
 Πλαίσιο 1.2 Θεωρία Gestalt

1.3 Επανεξέταση της ανάπτυξης της κοινωνικής ψυχολογία

Στοχαστές που απουσιάζουν από την αναδρομή στην κοινωνική ψυχολογία
 Πλαίσιο 1.3 Καθηγητής Michael Billig: Κριτική ψυχολογία
 Οι παραγνωρισμένες ιδέες σημαντικών στοχαστών της κοινωνικής ψυχολογίας
 Επανεξέταση των κριτικών προσεγγίσεων στην κοινωνική ψυχολογία

1.4 Γιατί διαφωνούν τόσο μεταξύ τους οι κοινωνικοί ψυχολόγοι;

Τα επιστημονικά παραδείγματα του Kuhn

Πλαίσιο 1.4 Πώς σκεφτόμαστε χρησιμοποιώντας παραδείγματα

Τα φανταστικά πράγματα του Billig
 Συλλογή δεδομένων και θεωρητικές παραδοχές

Πλαίσιο 1.5 Μειονοτική και πλειοψηφική επιρροή
 Κατανόηση του πειράματος φυλακής των Reicher και Haslam στο BBC

Η ερμηνεία των Reicher και Haslam για την έρευνα τους

Η ερμηνεία του Zimbardo για την έρευνα των Reicher και Haslam

Γιατί οι ψυχολόγοι ερμηνεύουν την έρευνα των Reicher και Haslam με διαφορετικούς τρόπους

Πλαίσιο 1.6 Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε την επιθετική συμπεριφορά;

1.5 Διαφορετικά «ρεύματα σκέψης» στην κοινωνιοψυχολογική έρευνα

Καταστασιακή θεώρηση
 Ορθολογικά δρων υποκείμενο
 Κοινωνική νόηση
 Ομάδα
 Εξελικτική θεώρηση
 Διαπολιτισμική θεώρηση
 Κοινωνικές αναπαραστάσεις
 Ιδεολογική θεώρηση
 Ανάλυση λόγου/λογοψυχολογία
 Ανάλυση συνομιλίας

1.6 Σχετικά με αυτό το βιβλίο

Σύνοψη
 Ερωτήσεις κατανόησης
 Προτεινόμενη βιβλιογραφία
 Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

2 Εαυτός και ταυτότητα

Εισαγωγή
 Επισκόπηση κεφαλαίου

2.1 Ερωτήματα ιστορικής σημασίας για τον εαυτό και την ταυτότητα

Υπάρχει ένας πυρήνας εαυτού;
 Είναι κοινωνικό δημιούργημα η ταυτότητά μας;
 Πλαίσιο 2.1 Κλασική έρευνα: μια εμπειρική διερεύνηση των στάσεων προς τον εαυτό (Kuhn και McPartland, 1954)

Κριτική επισκόπηση ιστορικά σημαντικών ερωτημάτων για τον εαυτό και την ταυτότητα
 Είναι η ταυτότητά μας κοινωνικό δημιούργημα;
Πλαίσιο 2.2 Σχέσεις ρόλων και ταυτότητα
Κριτική ανακεφαλαίωση: Ερωτήματα ιστορικής σημασίας για τον εαυτό και την ταυτότητα
Ερωτήσεις αναστοχασμού

2.2 Σχήματα και εαυτός

Σχηματικές διαστάσεις
 Δυναμική έννοια εαυτού
Πλαίσιο 2.3 Η δυναμική έννοια εαυτού
 Πολιτισμικώς εδρασμένα σχήματα εαυτού
 Κριτικός αναστοχασμός για τα σχήματα και τον εαυτό
Κριτική ανακεφαλαίωση: Σχήματα και εαυτός
Ερωτήσεις αναστοχασμού

2.3 Εαυτός, θυμική κατάσταση και εκτίμηση

Αυτεπίγνωση και θυμική κατάσταση
 Αυτο-σύγκριση
 Ζητήματα αυτορρύθμισης
 Ο ιδανικός εαυτός και η αυτορρύθμιση του θυμικού ως κίνητρα για ψυχαναγκαστική κατανάλωση
 Κριτικός αναστοχασμός για τον εαυτό και τη θυμική κατάσταση
Πλαίσιο 2.4 Ποιες είναι οι κοινωνικές σας ταυτότητες;
Κριτική ανακεφαλαίωση: Εαυτός, θυμική κατάσταση και εκτίμηση
Ερωτήσεις αναστοχασμού

2.4 Κοινωνικές ταυτότητες

Πλαίσιο 2.5 Κλασική έρευνα: πειράματα ελάχιστης ομάδας (Tajfel, 1970)
 Θεωρία αυτο-κατηγοριοποίησης
 Κοινωνικές ταυτότητες και συμπεριφορά
 Κριτικός αναστοχασμός για τις κοινωνικές ταυτότητες
Κριτική ανακεφαλαίωση: Κοινωνικές ταυτότητες
Ερωτήσεις αναστοχασμού

2.5 Κριτικές για τις εξατομικευμένες έννοιες του εαυτού

Εξατομικευτική ψυχολογία
Πλαίσιο 2.6 Καθηγητής Ken Gergen: κατασκευές του εαυτού
 Κριτικός αναστοχασμός απέναντι στις κριτικές των εξατομικευμένων εννοιών του εαυτού
Κριτική ανακεφαλαίωση: Κριτικές των εξατομικευμένων εννοιολογήσεων του εαυτού
Ερωτήσεις αναστοχασμού

2.6 Ταυτοτικός λόγος στην αλληλεπίδραση

Αντιφατικές κατασκευές ταυτότητας
Πλαίσιο 2.7 Κατηγορικά-βασισμένες περιγραφές
 Επικλήσεις ταυτοτήτων γνώσης στην αλληλεπίδραση
Πλαίσιο 2.8 Ταυτότητες γνώσης στην αλληλεπίδραση

Αναστοχασμός για τον εαυτό στην αλληλεπίδραση
Κριτική ανακεφαλαίωση: Λόγος περί ταυτότητας στην αλληλεπίδραση
Ερωτήσεις αναστοχασμού

2.7 Ο Foucault και η αυτο-διαμόρφωση

Θέσεις υποκειμένου
 Κριτικός αναστοχασμός για τον Foucault και την αυτο-διαμόρφωση
Κριτική ανακεφαλαίωση: Ο Foucault και η αυτο-διαμόρφωση
Ερωτήσεις αναστοχασμού
 Σύνοψη
 Ερωτήσεις κατανόησης
 Προτεινόμενη βιβλιογραφία
 Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

3 Έλξη και σχέσεις

Εισαγωγή
 Επισκόπηση κεφαλαίου

3.1 Έλξη

Εξελικτικές προσεγγίσεις της έλξης
 Αξιολόγηση της οπτικής που υιοθετεί η εξελικτική ψυχολογία για τις ανθρώπινες σχέσεις
Κριτική ανακεφαλαίωση: Εξελικτικές προσεγγίσεις της έλξης
Ερωτήσεις αναστοχασμού

3.2 Ομοιότητα

Πλαίσιο 3.1 Έρευνα για την εγγύτητα
 Θεωρία της ισορροπίας
 Ομοιότητα και εαυτός
 Γιατί οι άνθρωποι έχουν σεξουαλικούς συντρόφους που τους μοιάζουν;
Πλαίσιο 3.2 Η πειραματική διαδικασία που χρησιμοποίησαν οι Wood και Brumbaugh (2009)
 Αξιολόγηση των θέσεων των Wood και Brumbaugh (2009)
Κριτική ανακεφαλαίωση: Ομοιότητα
Ερωτήσεις αναστοχασμού

3.3 Απόδοση διέγερσης

Κριτική ανακεφαλαίωση: Απόδοση της διέγερσης
Ερωτήσεις αναστοχασμού

3.4 Θεωρίες της ανταλλαγής και της ισοτιμίας των σχέσεων

Θεωρία της ανταλλαγής
 Θεωρία της ισοτιμίας
Πλαίσιο 3.3 Μια χαρακτηριστική μέτρηση της αντιληπτής ισοτιμίας από τους Traupmann, Hatfield και Wexler (1983)
 Τι προκαλεί η αντιληπτή ισοτιμία σε μια σχέση;
 Αξιολόγηση της προσέγγισης της θεωρίας της ισοτιμίας στις σχέσεις
Κριτική ανακεφαλαίωση: Θεωρίες ανταλλαγής και ισοτιμίας των σχέσεων
Ερωτήσεις αναστοχασμού

3.5 Απόδοση

Πλαίσιο 3.4 Αποδόσεις και σχέσεις

Κριτική ανακεφαλαίωση: Απόδοση
Ερωτήσεις αναστοχασμού

3.6 Κατασκευή σχέσεων

Πολιτισμικές κατασκευές για το φύλο και τις σχέσεις
Κατασκευάζοντας το φύλο και τις σχέσεις στην αλληλεπίδραση
Πλαίσιο 3.5 Καθηγήτρια Elizabeth Stokoe: Κοινωνική αλληλεπίδραση και σχέσεις
Πλαίσιο 3.6 Καθηγήτρια Judith Butler – η επιτελεστικότητα του φύλου
Κριτική ανακεφαλαίωση: Κατασκευή σχέσεων
Ερωτήσεις αναστοχασμού

3.7 Σκέψεις για το ερευνητικό έργο που ασχολείται με την έλξη και τις σχέσεις

Πλαίσιο 3.7 Μια εικονική απιστία
Σύνοψη
Ερωτήσεις κατανόησης
Προτεινόμενη βιβλιογραφία
Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

4 Απόδοση

Εισαγωγή
Επισκόπηση κεφαλαίου

4.1 Οι θεμελιωτές της αιτιακής απόδοσης

Fritz Heider
Gustav Ichheiser
Θεωρία επαγωγικών αντιστοιχιών των Edward Jones και Keith Davis (1965)
Θεωρία επαγωγικών αντιστοιχιών και μεροληψία
Κριτική αξιολόγηση του μοντέλου των Jones και Davis
Κριτική ανακεφαλαίωση: Θεωρία επαγωγικών αντιστοιχιών των Edward Jones και Keith Davis (1965)
Ερωτήσεις αναστοχασμού

4.2 Τα μοντέλα συνδιακύμανσης και διαμόρφωσης του Harold Kelley

Το μοντέλο συνδιακύμανσης της αιτιακής απόδοσης του Kelley (1967)
Πλαίσιο 4.1 Η τραγωδία του Χίλσμπορο
Ομοφωνία, διακριτότητα και συνέπεια
Ομοφωνία, διακριτότητα, συνέπεια: Ορισμοί
Συλλογιστική με γνώμονα την ομοφωνία, τη διακριτότητα και τη συνέπεια
Ταυτόχρονη χρήση της ομοφωνίας, της διακριτότητας και της συνέπειας
Πλαίσιο 4.2 Μοντέλο διαμόρφωσης του Kelley
Μοντέλο διαμόρφωσης του Kelley (1972)
Κριτική αξιολόγηση των μοντέλων συνδιακύμανσης και διαμόρφωσης του Kelley
Τα πειράματα απόδοσης διαφέρουν από την καθημερινή αιτιακή συλλογιστική
Εσωτερικά έναντι εξωτερικών αιτιών
Πλαίσιο 4.3 Εφαρμογές της θεωρίας της απόδοσης αιτιών: Απόδοση και ικανοποίηση από τη σχέση

Η ανάλυση διακύμανσης (ANOVA) ως περιγραφή της καθημερινής συλλογιστικής αποδόσεων
Μπορεί το μοντέλο διαμόρφωσης να εντοπίσει τα αίτια σε όλες τις περιπτώσεις;
Μεταγενέστερα έργα για τη μεροληψία
Γνωστικές οντότητες ή δράσεις;
Κριτική ανακεφαλαίωση: Μοντέλα συνδιακύμανσης και διαμόρφωσης του Harold Kelley
Ερωτήσεις αναστοχασμού

4.3 Μεροληψίες απόδοσης

Το θεμελιώδες σφάλμα απόδοσης
Πλαίσιο 4.4 Το θεμελιώδες σφάλμα απόδοσης
Πλαίσιο 4.5 Τραγωδία στο Love Parade
Κριτικές για το ΘΣΑ
Κριτική ανακεφαλαίωση: Το θεμελιώδες σφάλμα απόδοσης
Ερωτήσεις αναστοχασμού
Διαφορές δρώντος-παρατηρητή
Πλαίσιο 4.6 Η πειραματική διαδικασία που χρησιμοποίησε ο Storms (1973)
Dennis Regan και Judith Totten (1975) – ενσυναίσθητική απόδοση
Κριτικές για τη διαφορά δρώντος-παρατηρητή
Κριτική ανακεφαλαίωση: Διαφορές δρώντος-παρατηρητή
Ερωτήσεις αναστοχασμού
Αυτο-μεροληψίες
Αυτοεξυπηρετική μεροληψία
Κριτική αξιολόγηση της αυτοεξυπηρετικής μεροληψίας
Κριτική ανακεφαλαίωση Αυτο-μεροληψίες
Ερωτήσεις αναστοχασμού
Διομαδικές μεροληψίες
Αποδόσεις και έμφυλα στερεότυπα
Κριτική ανασκόπηση των διομαδικών μεροληψιών
Κριτική ανακεφαλαίωση: Διομαδικές μεροληψίες
Ερωτήσεις αναστοχασμού

4.4 Κοινωνικές αποδόσεις

Κοινωνικές αναπαραστάσεις
Πλαίσιο 4.7 Σκέψεις για τις κοινωνικές αναπαραστάσεις
Κριτική ανακεφαλαίωση: Κοινωνικές αποδόσεις
Ερωτήσεις αναστοχασμού

4.5 Κριτική ανασκόπηση της έρευνας για τις αποδόσεις

Κριτική ανακεφαλαίωση: Έρευνα για την απόδοση
Ερωτήσεις αναστοχασμού
Σύνοψη
Ερωτήσεις κατανόησης
Προτεινόμενη βιβλιογραφία
Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

5 Εξηγητικός (συν)ομιλιακός λόγος

Εισαγωγή
Επισκόπηση κεφαλαίου
Πλαίσιο 5.1 Εξηγώντας τη συμπεριφορά

5.1 Σημασιολογία αποδόσεων

Πλαίσιο 5.2 Ερευνώντας την άδηλη αιτιότητα σε ρήματα της αγγλικής γλώσσας (Ferst, Garnham και Manouilidou 2011)

Κριτική ανασκόπηση της έρευνας για τη σημασιολογία των αποδόσεων
Κριτική ανακεφαλαίωση: Σημασιολογία αποδόσεων
Ερωτήσεις αναστοχασμού

5.2 Συνομιλιακό μοντέλο της απόδοσης

Κριτική ανασκόπηση του συνομιλιακού μοντέλου της απόδοσης
Κριτική ανακεφαλαίωση: Συνομιλιακό μοντέλο της απόδοσης
Ερωτήσεις αναστοχασμού

5.3 Βιβλιογραφία των λογοδοτήσεων

Πλαίσιο 5.3 Επισκόπηση των πειραμάτων των Weiner και συν. (1987)

Κριτική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας των λογοδοτήσεων
Κριτική ανακεφαλαίωση: Η βιβλιογραφία των λογοδοτήσεων
Ερωτήσεις αναστοχασμού

5.4 Η προσέγγιση της λογοψυχολογίας και της ανάλυσης συνομιλίας

Η λογοψυχολογία και η εξηγητική συνάφεια του «περιγραφικού» λόγου
Πλαίσιο 5.4 Εξηγητική συνάφεια του «περιγραφικού» λόγου

Η ανάλυση συνομιλίας και η ακολουθιακή συνάφεια και θέση του εξηγητικού (συν) ομιλιακού λόγου
Πλαίσιο 5.5 Καθηγητής Charles Antaki: ανάλυση συνομιλίας
Πλαίσιο 5.6 Πώς συλλογίζομαστε τις εξηγήσεις στον πραγματικό κόσμο

Κριτική επισκόπηση των προσεγγίσεων λογοψυχολογίας και ανάλυσης συνομιλίας
Πλαίσιο 5.7 Λογοδοτώντας για πολιτικές αποφάσεις
Κριτική ανακεφαλαίωση: Οι προσεγγίσεις της λογοψυχολογίας και της ανάλυσης συνομιλίας
Ερωτήσεις αναστοχασμού

Σύνοψη

Ερωτήσεις κατανόησης

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

6 Αλλαγή στάσεων και πειθώ

Εισαγωγή

Επισκόπηση κεφαλαίου

6.1 Διαφορετικοί τρόποι προσέγγισης των στάσεων

Παραδοσιακές προσεγγίσεις των στάσεων
Ρητορική και στάσεις

6.2 Πόσες συνιστώσες εμπεριέχονται σε μια στάση;

Η άποψη της μιας συνιστώσας

Η άποψη των δυο συνιστωσών

Η άποψη των τριών συνιστωσών

Σκέψεις για τις συνιστώσες των στάσεων

Πλαίσιο 6.1 Στήθος ή μπουκάλι;

Κριτική ανακεφαλαίωση: Πόσες συνιστώσες εμπεριέχονται σε μια στάση;
Ερωτήσεις αναστοχασμού

6.3 Πώς μετράμε τη στάση και τη συμπεριφορά

Κλίμακες στάσεων

Πλαίσιο 6.2 Εικόνες από τρεις διαφορετικές κλίμακες στάσης

Πλαίσιο 6.3 Μέτρηση στάσεων

Μέτρηση της συμπεριφοράς

Πλαίσιο 6.4 Είναι οι στάσεις δημιουργήματα των διαδικασιών μέτρησής τους; (Puchta και Potter, 2002)

Κριτική ανακεφαλαίωση: Πώς μετριοούνται οι στάσεις και η συμπεριφορά
Ερωτήσεις αναστοχασμού

6.4 Στάσεις και συμπεριφορά

Η θεωρία της λελογισμένης δράσης των Martin Fishbein και Icek Ajzen (1975)

Η θεωρία της προσχεδιασμένης συμπεριφοράς του Ajzen (1985)

Πλαίσιο 6.5 Κίνητρα και συναισθήματα στη φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Κριτική ανακεφαλαίωση: Στάσεις και συμπεριφορά
Ερωτήσεις αναστοχασμού

6.5 Κριτικές προσεγγίσεις στην έρευνα για τις στάσεις

Οι στάσεις ως κοινωνικές παρά ως καθαρά ατομικές

Πλαίσιο 6.6 Μια επιστήμη της δημοκρατίας (Rose, 1998)

Οι στάσεις ως προσανατολισμένες στη δράση και όχι ως εκφράσεις γνωστικών και θυμικών καταστάσεων

Κριτική ανακεφαλαίωση: Κριτικές προσεγγίσεις στην έρευνα για τις στάσεις

Ερωτήσεις αναστοχασμού

6.6 Αλλαγή στάσεων και πειθώ

Θεωρίες γνωστικής συνέπειας

Συστατικά στοιχεία της πειθούς

Κριτική ανακεφαλαίωση: Αλλαγή στάσεων και πειθώ

Ερωτήσεις αναστοχασμού

6.7 Προσέγγιση του πειστικού λόγου από τη ρητορική, τη λογοψυχολογία και την ανάλυση συνομιλίας

Κατασκευή του λόγου ως αντανάκλαση της πραγματικότητας «εκεί έξω»

Πλαίσιο 6.7 Κατασκευάζοντας τη συζήτηση ως αντανάκλαση της πραγματικότητας «εκεί έξω»

Κατασκευάζοντας τον λόγο ως αντίθετο ή «υπεράνω» των προσωπικών συμφερόντων του ομιλητή

Επίκληση κοινών τόπων, ρητορικός αυτοεπαρκών επιχειρημάτων και κατηγοριών σε μια συνομιλία
Κριτική ανακεφαλαίωση: Προσέγγιση του πειστικού λόγου από τη ρητορική, τη λογοψυχολογία και την ανάλυση συνομιλίας
 Ερωτήσεις αναστοχασμού

Σύνοψη

Ερωτήσεις κατανόησης

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

7 Στερεότυπα και προκατάληψη

Εισαγωγή

Επισκόπηση κεφαλαίου

7.1 Περιεχόμενο στερεοτύπου

Η τριλογία του Princeton

Πλαίσιο 7.1 Βασικός Στοχαστής: Walter Lippmann

Μοντέλο περιεχομένου των στερεοτύπων

Κριτική ανασκόπηση της έρευνας για το

περιεχόμενο των στερεοτύπων

Κριτική ανακεφαλαίωση: Περιεχόμενο των

στερεοτύπων

Ερωτήσεις αναστοχασμού

7.2 Γνωστικές προσεγγίσεις για τον σχηματισμό στερεοτύπων

Το μοντέλο σχηματισμού εντυπώσεων του

Solomon Asch

Η θεωρία των απατηλών συσχετίσεων

Κριτικές απέναντι στις γνωστικές προσεγγίσεις της

διαμόρφωσης των στερεοτύπων

Πλαίσιο 7.2 Ένα στερεότυπο που διαψεύστηκε

Κριτική ανακεφαλαίωση: Γνωστικές προσεγγίσεις

στον σχηματισμό στερεοτύπων

Ερωτήσεις αναστοχασμού

7.3 Κατηγοριοποίηση και προκατάληψη

Gordon Allport

Henri Tajfel

Κριτικές στις προσεγγίσεις κατηγοριοποίησης των

Allport και Tajfel

Κριτική ανακεφαλαίωση: Κατηγοριοποίηση και

προκατάληψη

Ερωτήσεις αναστοχασμού

7.4 Σχήματα και γνωστική επεξεργασία

Ποιο σχήμα θα χρησιμοποιήσουν οι άνθρωποι;

Πώς τα σχήματα διαμορφώνουν την κωδικοποίηση

εισερχόμενων πληροφοριών

Πώς τα σχήματα διαμορφώνουν τη μνήμη μας

Πώς τα σχήματα σχηματίζουν τα συμπεράσματα

και την αξιολόγηση

Κριτική ανασκόπηση της έρευνας για την

κατηγοριοποίηση, τα σχήματα και τη γνωστική

επεξεργασία

Κριτική ανακεφαλαίωση: Σχήματα και γνωστική

επεξεργασία

Ερωτήσεις αναστοχασμού

7.5 Στερεότυπα και ερεθίσματα διάψευσης

Κριτική επισκόπηση των πειραμάτων των Locksley και συν.

Επανεξετάζοντας τα στερεότυπα με βάση τις μελέτες των Locksley και συν.

Κριτική ανακεφαλαίωση: Στερεότυπα και

ερεθίσματα διάψευσης

Ερωτήσεις αναστοχασμού

7.6 Λόγος και προκατάληψη

Προσανατολισμός των ομιλητ(ρι)ών σε ζητήματα λογοδοσίας για την πιθανότητα να εμφανιστούν προκατειλημμένες/οι

Πλαίσιο 7.3 Καθηγήτρια Martha Augoustinos:

στερεότυπα και προκαταλήψεις

Κριτική ανασκόπηση της προκατάληψης στον λόγο

Κριτική ανακεφαλαίωση: Λόγος και προκατάληψη

Ερωτήσεις αναστοχασμού

Σύνοψη

Ερωτήσεις κατανόησης

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

8 Φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Εισαγωγή

Επισκόπηση κεφαλαίου

8.1 Γιατί οι άνθρωποι υιοθετούν φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Κίνητρα που οδηγούν σε φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Πλαίσιο 8.1 Κίνητρα και συναισθήματα στη

φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Πλαίσιο 8.2 Η ιστορία δύο απλών παρατηρητών

Πλαίσιο 8.3 Τρία μοντέλα κινήτρων για τη

φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Ανταγωνιστικός αλτρουισμός

Ψυχολογική κατάσταση και φιλοκοινωνική

συμπεριφορά

Πλαίσιο 8.4 Θετική και αρνητική διάθεση και

φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Κριτική ανακεφαλαίωση: Γιατί οι άνθρωποι

εκδηλώνουν φιλοκοινωνική συμπεριφορά;

Ερωτήσεις αναστοχασμού

8.2 Εξελικτικές οπτικές για τη φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Εξελικτική θεωρία

Θεωρία επιλογής του συγγενικού είδους

Αμοιβαίος αλτρουισμός

Θεωρία επιλογής ομάδας

Πλαίσιο 8.5 Τρία μοντέλα που εξετάζουν τη

φιλοκοινωνική συμπεριφορά από εξελικτική

σκοπιά

Κριτική ανακεφαλαίωση: Εξελικτικές προσεγγίσεις

της φιλοκοινωνικής συμπεριφοράς

Ερωτήσεις αναστοχασμού

8.3 Πότε βοηθούν οι άνθρωποι;

Πλαίσιο 8.6 Λογοδοτώντας για τη φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Διάχυση ευθύνης και φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Πλαίσιο 8.7 Επανεξετάζοντας την υπόθεση της Κίτι Τζενοβέζε

Κριτική ανακεφαλαίωση Διάχυση ευθύνης και φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Ερωτήσεις αναστοχασμού

Απόδοση και φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Πλαίσιο 8.8 Καθηγήτρια Jane Piliavin: αλτρουισμός και βοηθητική συμπεριφορά

Η υπόθεση του δίκαιου κόσμου

Κριτική ανακεφαλαίωση: Απόδοση, υπόθεση του

δίκαιου κόσμου και φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Ερωτήσεις αναστοχασμού

8.4 Συνδυάζοντας το γιατί και το πότε: διέγερση και λήψη αποφάσεων στη φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Διέγερση: μοντέλο κόστους-οφέλους

Κριτική ανακεφαλαίωση: Συνδυάζοντας το γιατί και το πότε: διέγερση και λήψη αποφάσεων στη

φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Ερωτήσεις αναστοχασμού

8.5 Κριτική έρευνα για τη φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Βοήθεια που προσφέρουμε και λαμβάνουμε από γνωστούς ή από ανθρώπους που μας μοιάζουν

Προσχεδιασμένη παροχή βοήθειας

Ομαδικές διαστάσεις της φιλοκοινωνικής συμπεριφοράς

Κατασκευάζοντας φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Πλαίσιο 8.9 Κατασκευάζοντας φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Κριτική ανακεφαλαίωση: Ασκώντας κριτική στην έρευνα για τη φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Ερωτήσεις αναστοχασμού

Σύνοψη

Ερωτήσεις κατανόησης

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

9 Επιθετικότητα και διομαδική

Εισαγωγή

Επισκόπηση κεφαλαίου

9.1 Εξελικτικές προσεγγίσεις στην επιθετικότητα

Konrad Lorenz

Επανεξετάζοντας τις εξελικτικές προσεγγίσεις στην επιθετικότητα

Κριτική ανακεφαλαίωση: Εξελικτικές προσεγγίσεις στην επιθετικότητα

Ερωτήσεις αναστοχασμού

9.2 Καταστασιακές προσεγγίσεις στην επιθετικότητα

Υπόθεση ματαίωσης-επιθετικότητας

Κριτική ανακεφαλαίωση: Υπόθεση ματαίωσης-επιθετικότητας

Ερωτήσεις αναστοχασμού

Τα επιθετικά και αποτρεπτικά ερεθίσματα και η επιθετικότητα σύμφωνα με τον Leonard Berkowitz

Πλαίσιο 9.1 Θερμοκρασία και επιθετικότητα

Κριτική ανασκόπηση των επιθετικών ερεθισμάτων, των ερεθισμάτων που προκαλούν αποστροφή

και της επιθετικότητας κατά τον Leonard Berkowitz

Πλαίσιο 9.2 Η έρευνα για τις επιδράσεις των μέσων

Κριτική ανακεφαλαίωση: Τα ερεθίσματα επίθεσης και αποστροφής του Leonard Berkowitz

Ερωτήσεις αναστοχασμού

9.3 Το μοντέλο μεταφοράς της διέγερσης του Dolf Zillmann

Πλαίσιο 9.3 Το ερωτικό περιεχόμενο αυξάνει ή μειώνει την επιθετικότητα;

Πλαίσιο 9.4 Διέγερση και επιθετικότητα

Κριτική ανασκόπηση του μοντέλου μεταφοράς της διέγερσης του Dolf Zillmann

Κριτική ανακεφαλαίωση: Το μοντέλο μεταφοράς της διέγερσης του Dolf Zillmann

Ερωτήσεις αναστοχασμού

9.4 Γενικό μοντέλο επιθετικότητας

Κριτική ανασκόπηση του γενικού μοντέλου επιθετικότητας

Πλαίσιο 9.5 Ερμηνεύοντας τη στρατιωτική επιθετικότητα

Κριτική ανακεφαλαίωση: Γενικό μοντέλο επιθετικότητας

Ερωτήσεις αναστοχασμού

9.5 Κριτική ανασκόπηση του τρόπου μέτρησης της επιθετικότητας και των αιτιών της

Πλαίσιο 9.6 Πώς μετριέται η επιθετικότητα στην έρευνα

Κριτική ανακεφαλαίωση: Πώς μετριοούνται η επιθετικότητα και τα αίτιά της στα πειράματα

Ερωτήσεις αναστοχασμού

9.6 Απεξανομίκευση

Πλαίσιο 9.7 Περίληψη των κλασικών και σύγχρονων θεωριών απεξανομίκευσης

Πλαίσιο 9.8 Κίνητρα και συναισθήματα στη φιλοκοινωνική συμπεριφορά

Μοντέλο κοινωνικής ταυτότητας των φαινομένων απεξανομίκευσης [Social identity deindividuation effects (SIDE)]

Πλαίσιο 9.9 Ανωνυμία και καταστασιακοί δείκτες (Johnson και Downing, 1979)

Πλαίσιο 9.10 Σύνοψη του μοντέλου κοινωνικής ταυτότητας των φαινομένων

Απεξανομίκευσης

Κριτική ανασκόπηση της απεξανομίκευσης

Πλαίσιο 9.11 Οι παραχές του Σεντ Πολ του 1980

Κριτική ανακεφαλαίωση: Απεξανομίκευση

Ερωτήσεις αναστοχασμού

9.7 Θεωρία κοινωνικής ταυτότητας και διομαδική συμπεριφορά

Περιεχόμενο κοινωνικής ταυτότητας και χρόνια σύγκρουση
 Πλαίσιο 9.12 Σύνοψη της θεωρίας της κοινωνικής ταυτότητας και της διομαδικής συμπεριφοράς
 Πλαίσιο 9.13 Η δολοφονία του Eugene Terre'Blanche

Κριτική επισκόπηση της θεωρίας της κοινωνικής ταυτότητας και της διομαδικής συμπεριφοράς
 Πλαίσιο 9.14 Καθηγητής Rupert Brown: διομαδικές σχέσεις και προκατάληψη
 Κριτική ανακεφαλαίωση: Θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας και διομαδική συμπεριφορά
 Ερωτήσεις αναστοχασμού

9.8 Θεωρία της ρεαλιστικής σύγκρουσης

Οι μελέτες του Muzaffer Sherif σε θερινές κατασκηνώσεις
 Πλαίσιο 9.15 Διομαδικές συγκρούσεις
 Κριτική επισκόπηση της θεωρίας της ρεαλιστικής σύγκρουσης
 Κριτική ανακεφαλαίωση: Θεωρία της ρεαλιστικής σύγκρουσης
 Ερωτήσεις αναστοχασμού

9.9 Επιθετικότητα και διομαδικές συγκρούσεις – μια κριτική αξιολόγηση

Οι ομάδες επηρεάζουν αρνητικά την κοινωνική συμπεριφορά;
 Ορισμός της επιθετικότητας
 Διεργασία έναντι περιεχομένου
 Πλαίσιο 9.16 Έμμεσοι ορισμοί της επιθετικότητας
 Ιδεολογίες που δικαιολογούν την επιθετικότητα
 Σύνοψη
 Ερωτήσεις κατανόησης
 Προτεινόμενη βιβλιογραφία
 Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

10 Κοινωνική επιρροή και ενδοομαδικές διαδικασίες

Εισαγωγή
 Επισκόπηση κεφαλαίου

10.1 Συμμόρφωση

Solomon Asch
 John Turner
 Πλαίσιο 10.1 Πληροφοριακές και κανονιστικές επιρροές
 Κριτική ανασκόπηση των πειραμάτων συμμόρφωσης του Asch
 Κριτική ανακεφαλαίωση: Συμμόρφωση
 Ερωτήσεις αναστοχασμού

10.2 Μειονοτική επιρροή

Πλαίσιο 10.2 Η έρευνα του Moscovici για τη μειονοτική επιρροή
 Οι παράπλευρες συνέπειες της μειονοτικής επιρροής

Πλαίσιο 10.3 Διερευνώντας τις παράπλευρες συνέπειες

Κριτική ανασκόπηση της μειονοτικής επιρροής
 Πλαίσιο 10.4 Μειονοτική επιρροή
 Κριτική ανακεφαλαίωση: Μειονοτική επιρροή
 Ερωτήσεις αναστοχασμού

10.3 Οι μελέτες υπακοής του Stanley Milgram

Τι συνέβη με τα πειράματα του Milgram;
 Παραλλαγές στην πειραματική διαδικασία του Milgram
 Πλαίσιο 10.5 Κλασική έρευνα: Επισκόπηση των μελετών υπακοής του Milgram
 Τα αποτελέσματα του Milgram
 Ερμηνεύοντας τα ευρήματα του Milgram
 Η «λειτουργία του ατόμου ως οργάνου» κατά τον Milgram
 Όταν οι άνθρωποι δεν υπακούουν
 Πλαίσιο 10.6 Λίβυοι πιλότοι αψηφούν εντολές
 Κριτική ανασκόπηση των μελετών υπακοής του Stanley Milgram
 Πλαίσιο 10.7 Κακοποίηση κρατουμένων στο Άμπου Γκράμπ
 Κριτική ανακεφαλαίωση: Οι μελέτες υπακοής του Stanley Milgram
 Ερωτήσεις αναστοχασμού

10.4 Το πείραμα προσομοίωσης φυλακής στο Stanford του καθηγητή Philip Zimbardo

Τι συνέβη στο πείραμα προσομοίωσης φυλακής στο Stanford;
 Κατανοώντας το πείραμα προσομοίωσης φυλακής στο Stanford
 Πλαίσιο 10.8 Κλασική έρευνα: Το πείραμα προσομοίωσης φυλακής στο Stanford του καθηγητή Philip Zimbardo
 Ρόλοι
 Απεξοτομίκευση
 Απανθρωποποίηση
 Το Σύστημα
 Κριτική ανασκόπηση στο πείραμα της προσομοίωσης φυλακής στο Stanford του καθηγητή Philip Zimbardo
 Κριτική ανακεφαλαίωση: Το πείραμα προσομοίωσης φυλακής στο Stanford του καθηγητή Philip Zimbardo
 Ερωτήσεις αναστοχασμού
 Πλαίσιο 10.9 Επισκόπηση των βασικών τύπων κοινωνικής επιρροής

10.5 Επαναπροσδιορίζοντας την κοινωνική επιρροή και το άτομο

Judith Butler: οι κοινωνικοί κανόνες ως ορίζοντας και ως πηγές αναφοράς μας
 Michel Foucault: ηθική και πρακτική του εαυτού
 Σκέψεις για το έργο της Butler και του Foucault
 Κριτική ανακεφαλαίωση: Επαναπροσδιορίζοντας την κοινωνική επιρροή και το άτομο
 Ερωτήσεις αναστοχασμού

Σύνοψη
Ερωτήσεις κατανόησης
Προτεινόμενη βιβλιογραφία
Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

11 Επικοινωνία και αλληλεπίδραση

Εισαγωγή
Επισκόπηση κεφαλαίου

11.1 Εκφράζοντας στάσεις και συναισθήματα

Albert Mehrabian
Πλαίσιο 11.1 Κλασική έρευνα: Πειράματα για τη μη λεκτική επικοινωνία (Mehrabian & Ferris, 1967, Mehrabian & Weiner, 1967)

Michael Argyle
Πλαίσιο 11.2 Κλασική έρευνα: Μήνυμα έναντι ύφους έκφρασης (Argyle και συν. 1970, 1971)

Εκφράσεις του προσώπου
Πλαίσιο 11.3 Κλασική έρευνα: Διαπολιτισμικές εκδραματίσεις βασικών συναισθημάτων (Ekman, 1980)

Πλαίσιο 11.4 Υπάρχουν, άραγε, σημάδια που καταμαρτυρούν την εξαπάτηση;
Κριτική ανακεφαλαίωση: Εκφράζοντας στάσεις και συναισθήματα
Ερωτήσεις αναστοχασμού

11.2 Μεταδίδοντας πληροφορίες

Κριτική ανακεφαλαίωση: Μεταδίδοντας πληροφορίες
Ερωτήσεις αναστοχασμού

11.3 Επικοινωνία και σχέσεις

Michael Argyle και Janet Dean (1965)
Το μοντέλο του Mark Knapp για τα στάδια της αλληλεπίδρασης
Πλαίσιο 11.5 Τα Φιλαράκια, Κύκλος 9, Επεισόδιο 9
Κριτική ανακεφαλαίωση: Επικοινωνία και σχέσεις
Ερωτήσεις αναστοχασμού

11.4 Επικοινωνία και ταυτότητα

Πλαίσιο 11.6 Accent and identity
Συγκρίσεις ανάμεσα στην Καθιερωμένη Αγγλική γλώσσα και τις διαλέκτους
Προσαρμογή της ομιλίας
Κοινωνικές ταυτότητες
Πλαίσιο 11.7 Παραδείγματα μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απαντούν στην ερώτηση «Ποιος είναι ο καλύτερος σχεδιαστής γόβας» (με βάση τον Palomares, 2009)
Πολλαπλές ομιλιακές ταυτότητες
Η κοινωνική κατασκευή της ταυτότητας
Κριτική ανακεφαλαίωση: Επικοινωνία και ταυτότητα
Ερωτήσεις αναστοχασμού

11.5 Κάνοντας αλληλεπίδραση

Πλαίσιο 11.8 Κλασική έρευνα: Το βλέμμα και η κατανομή του ρόλου του ομιλητή

Πλαίσιο 11.9 Είχε δίκιο ο Kendon (1967); Ο αντίλογος των Beattie (1978) και Rutter και συν. (1978)

Πλαίσιο 11.10 Διατάραξη ομιλίας και βλέμμα αποδέκτη κατά τον Goodwin (1980). Επιστροφή στο Απόσπασμα 11.6 (Goodwin, 1980, σελ. 278)

Πλαίσιο 11.11 Καθηγητής Charles Goodwin: μη λεκτική αλληλεπίδραση
Κριτική ανακεφαλαίωση: Κάνοντας αλληλεπίδραση
Ερωτήσεις αναστοχασμού

Σύνοψη
Ερωτήσεις κατανόησης
Προτεινόμενη βιβλιογραφία
Χρήσιμοι διαδικτυακοί σύνδεσμοι

Γλωσσάρι
Βιβλιογραφικές αναφορές
Ευρετήριο ονομάτων
Ευρετήριο βασικών όρων